

Θανάσης Κ. Γεράνιος

Kozlodui, το επόμενο πυρηνικό ατύχημα;

Με την ευκαιρία του Διεθνούς Συνεδρίου που έγινε πέρυσι το καλοκαίρι στη Δράμα (29.6-3.7.94) για το Kozlodui, επισημάνθηκε γι' άλλη μια φορά, ότι αυτή τη στιγμή, το Kozlodui, με τους προβληματικούς πυρηνικούς αντιδραστήρες και τα γνωστά προβλήματα που έχουν παρουσιαστεί κατά το παρελθόν, όπως μεταξύ άλλων η διαρροή στις δεξαμενές αποβλήτων, είναι ο υπ' αριθμόν ένα κίνδυνος ραδιενεργού μόλυνσης για τα Βαλκάνια και άρα και για την Ελλάδα. Αποτελεί τον κίνδυνο ενός δεύτερου Chernobyl: αυτή τη φορά όμως, λόγω της μικρότερης απόστασης από τα ελληνικά σύνορα, οι επιπτώσεις θα είναι τουλάχιστον τετραπλάσιες για τη χώρα μας.

Ταυτόχρονα, το Kozlodui, αποτελεί σήμερα κοινή προσπάθεια Βουλγάρων και Βορειοελλαδικτών για το κλείσιμό του, αλλά και σαφή προειδοποίηση για τις ελληνικές κυβερνήσεις, όποιες είναι αυτές, να μην τολμήσουν να σκεφθούν πυρηνικές εγκαταστάσεις στο χώρο της Μακεδονίας και Θράκης. Ο προπέρσινος νόμος που ψηφίστηκε από την ελληνική βουλή περί ιδιωτικοποίησης της ΔΕΗ και ο οποίος δίνει τη δυνατότητα σε ιδιωτικές εταιρίες να εγκαθιστούν

και να εκμεταλλεύονται μονάδες ηλεκτροπαραγωγής στην Ελλάδα, προετοιμάζει ίσως το δρόμο των ελληνικών πυρηνικών εργοστασίων, και ο κίνδυνος αυτός είναι ορατός όσο ποτέ άλλοτε.

Με τη συνδιοργάνωση πέντε δήμων και την υποστήριξη δέκα πρωτάνεων Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων της χώρας και έξι διεθνών και ελληνικών οικολογικών οργανώσεων (όπως της Greenpeace και WWP), το συνέδριο αυτό της Δράμας αποτέλεσε, με την πλούσια συμμετοχή ελλήνων και ξένων από δέκα χώρες, συμπεριλαμβανομένης και της ΕΟΚ, σημείο αναφοράς για την περαιτέρω ενεργειακή πολιτική των βαλκανικών αλλά και των ευρωπαϊκών χωρών.

Μεταξύ άλλων, χαρακτηριστική ήταν η έντονη παρουσία του βούλγαρου καθηγητή του Πανεπιστημίου της Σόφιας κ. Ουζούνοφ, ο οποίος εδώ και πέντε χρόνια, όπως μας είπε, έχει πειστεί πως δεν υπάρχει μέλλον πυρηνικών εργοστασίων στη Βουλγαρία και πως οι τεχνικές επεμβάσεις των Γερμανών, μέσω των εταιριών Siemens και KWU, στην αντικατάσταση προβληματικών μερών του σταθμού του Kozlodui με μεταχειρισμένα των ήδη κλειστών της πρώην Α. Γερμανίας, δεν λύνουν το

πρόβλημα της ασφαλούς λειτουργίας του.

Εδώ, θα θέλαμε να διερωτηθούμε, προς τι αυτή η σπουδή και προθυμία των Γερμανών για αποκατάσταση της λειτουργίας του Kozlodui; Μήπως η Γερμανία, σταματώντας πριν από πολλά χρόνια την εγκατάσταση νέων πυρηνικών σταθμών στο έδαφός της, λόγω αντίδρασης του λαού της, αποβλέπει στην παροχή ηλεκτρικού ρεύματος από τη Βουλγαρία;

Μήπως η επικείμενη και υποσχόμενη από το Διευθυντή της ΔΕΗ το 1992, καλωδιακή σύνδεση της Ελλάδας με την Ιταλία, δίνει παρόμοιες υποσχέσεις για μελλοντική εγκατάσταση πυρηνικής μονάδας στη χώρα μας για τροφοδοσία της Ιταλίας με ακίνδυνο γι' αυτήν ηλεκτρικό ρεύμα;

Ραδιενεργά απόβλητα

Το ραδιενεργό καμένο καύσιμο από τους αντιδραστήρες επιβάλλεται ν' αντικαθίσταται σε τακτικά διαστήματα (ανά μερικούς μήνες). Για το λόγο αυτό, οι εγκαταστάσεις επεξεργασίας αποβλήτων δέχονται χιλιάδες τόνους καμένου πυρηνικού καυσίμου, που με κατάλληλη επεξεργασία και συσκευασία θάβεται σε διάφορες περιοχές, συνήθως μέσα στη γη, αλλά παλαιότερα και μέσα στη θάλασσα. Η ραδιενέργεια αυτών των στοιχείων ποτέ δεν σταματά (διαρκεί για χιλιάδες χρόνια) και τυχόν διαρροές μπορούν να μολύνουν το χώρο ή και το θαλάσσιο περιβάλλον.

Το ποσό του καμένου αυτού καυσίμου, που εκτός από τα ραδιενεργά στοιχεία περιέχει και σχάσιμο ουράνιο,

ακόμη και μικρές ποσότητες πλουτωνίου, συγχίζει κατά μέσο όρο 100 τόνους σε κάθε αντιδραστήρα και αντικαθίσταται τακτικά με καινούργιο. Έτσι, μπορεί σε σύντομο σχετικά διάστημα να συσσωρευτούν εκατοντάδες τόνοι σε μια τέτοια δεξαμενή νερού. Αυτοί οι τόνοι των πυρηνικών αντιδραστήρων αποτελούν ένα από τα πυρηνικά απόβλητα.

Είναι γεγονός, ότι κάθε πυρηνικό εργοστάσιο είναι εγκατεστημένο, για λειτουργικούς λόγους, στις όχθες κάποιου ποταμού. Το Kozlodui είναι κτισμένο δίπλα στο Δούναβη. Στην περίπτωση του, το πιο επικίνδυνο σενάριο είναι το ραδιενεργό νερό της δεξαμενής να χυθεί στο Δούναβη, με αποτέλεσμα τη ραδιενεργό μόλυνσή του.

Η συσσωρευμένη ποσότητα των 600 τόνων πυρηνικών αποβλήτων στις δεξαμενές του Kozlodui, που αντιστοιχούν σε ραδιενέργεια 200 εκατομμυρίων Κιουρί, αποτελεί έναν επί πλέον κίνδυνο για ραδιενεργό μόλυνση εκτός από αυτόν του ίδιου του αντιδραστήρα. Η ποσότητα αυτή των αποβλήτων έχει συσσωρευτεί, γιατί το κόστος απομάκρυνσής τους και επεξεργασίας σε ειδικές μονάδες του εξωτερικού υπολογίζεται γύρω στα 250 δισεκατομμύρια δρχ!

Οι «γερασμένοι» αντιδραστήρες

Στο ίδιο συνέδριο αποκαλύφθηκε πως η ζωή ενός θερμοκινητήρα, όπως στην πλειοψηφία τους αυτοί που λειτουργούν σήμερα, είναι περιορισμένη μέχρι τα 40-50 χρόνια· μετά θα πρέπει να βάλουν λουκέτο και να γίνουν οι ίδιοι πυρηνικά απόβλητα. Έτσι

σήμερα, ένα πλήθος γερασμένων αντιδραστών περιμένουν από στιγμή σε στιγμή τη διάλυση και την ταφή τους, σαν πυρηνικά απόβλητα (περιπτώσεις Lingen Γερμανίας, Chinon, Marcoule και Monts d'Arree Γαλλίας). Έτοι, πάνω στους τεράστιους όγκους των πυρηνικών αποβλήτων από το «καμένο» καύσιμο των αντιδραστήρων, θα προστεθούν και οι ίδιοι οι αντιδραστήρες, για να επιδεινώσουν ακόμη περισσότερο το πρόβλημα της διαφύλαξης των πυρηνικών αποβλήτων.

Με το συνέδριο της Δράμας, αποδείχτηκε για άλλη μια φορά πως ο δρόμος της πυρηνικής ενέργειας για ηλεκτροπαραγωγή οδηγεί σε αδιέξοδο. Η

κοινωνία έχει ήδη κατανοήσει πως κάτω από το πρόσχημα της ενεργειακής κρίσης και της προόδου της επιστήμης κρύβεται το οικονομικό συμφέρον των εταιριών και η έντονη εξάρτηση από τις πυρηνικές χώρες. Ενώ, ήδη διαφαίνεται ότι πίσω από κάθε καινούργιο αντιδραστήρα ισχύος μπορεί να κρύβεται και η δυνατότητα παραγωγής πυρηνικών όπλων.

Το μήνυμα του συνεδρίου είχε δύο χαρακτηριστικά: πρώτα απ' όλα τη θέληση της κοινωνίας η τεχνολογία να σέβεται τον άνθρωπο περισσότερο από το οικονομικό συμφέρον, και δεύτερον την ένωση δύο διαφορετικών λαών σ' έναν κοινόν αγώνα.

